

[Elsø-Merste Ross.]

den anden side altid hævdede, at der måtte være et rimeligt forhold mellem udbud og efterspørgsel.“

Nu er vi i hvert fald i en situation, hvor der langtfra er et rimeligt forhold mellem udbud og efterspørgsel, hvilket måske kunne have været undgået, hvis man på et tidligere tidspunkt ikke havde været, som det siges i prognosepjecen, så „skeptisk over for drastiske foranstaltninger.“

Det er ejendommeligt at læse denne prognose, der omhandler tiden 1959-1980, igen og sammenholde den med den højtærede undervisningsministers.

I et diagram viser lærerforeningerne, at lærerbehovet vil falde svagt gennem en årrække for efter 1972-73 at stige igen til samme størrelse som i dag, forudsat at der ikke sker nogen af de mange ændringer, de fleste lærere ønsker, og som har været diskuteret indgående. Derimod stiger det forventede antal uddannede lærere med ca. 17 000-18 000 i forhold til nu, når vi når 1980. Skæringstidspunktet for dækket behov skulle være 1963, hvad der må give nuværende seminarieelever kuldegysninger. Ganske vist udsættes kuldegysningerne til 1964, hvis der indføres fuldt 8. skoleår, og til 1966, hvis klassekvotienten nedsættes til 24.

Det forekommer mig, at lærerforeningerne har været for forsigtige i diagrammet, ganske vist ud fra tidligere triste erfaringer. Man har simpelt hen ikke turdet medtage en række af de reformer, der er tale om i 1958-loven, fordi man ikke bestemt vidste, hvornår de ville blive gennemført, og man har ikke turdet regne med, at mange børn ville fortsætte skolegangen betydelig længere, end det nu er tilfældet, og yderligere har man set bort fra en arbejdstidsforkortelse.

Pjecen fremhæver, at vanskelighederne med lærermangelen ville kunne være mildnet væsentligt, hvis man havde udnyttet sin viden om de til enhver tid kommende 7 årgange skolebørn, da disse årgange jo er født, og yderligere havde benyttet prognoser for forventede elevtal i det kommende år og på det grundlag hurtigere havde givet oplysning om, at lærere ville blive en mangelvare. Efter at det var blevet helt klart, at

der var mangel på lærere, har der været rekordtilgang til seminarierne. Det er, som om Danmarks Lærerforening vil søge fejlen for denne manglende oplysning om lærermangelen et andet sted end hos sig selv.

Lærerforeningen synes ikke at have ubetinget tillid til de bevillende myndigheders positive indstilling over for de lærerkrævende reformer i skolen og ved derfor ikke, om de skal være tilfredse eller ængstelige over for den stærke tilgang til seminarierne. Gennemføres reformerne langsomt, vil det relativt hurtigt føre fra lærermangel til lærerarbejdsløshed. Jeg kan give lærerforeningen ret i, at man må følge udviklingen langt nøjere end hidtil og om fornødent kunne gribe regulerende ind, men med den interesse og det behov, der er for udbygning af hele vort skolevæsen, forekommer bekymringen for at få for mange lærere mig ikke at være berettiget i lang tid fremover.

Lad os derefter se på bemærkningerne til lovforslaget. Her siges, at lærermangelen i de sidste 10-15 år, det vil altså sige fra ca. 1945 til 1960, har været et af de alvorligste problemer inden for folkeskolen. I 1953 var der 1067 ledige stillinger i folkeskolen. I 1960, 7 år senere, er antallet næsten 3-doblet og i 1961 4-doblet. I januar 1953, altså for 9 år siden, begyndte et udvalg at overveje forholdsregler til regulering af forholdet mellem lærertilgang og lærerbehov; men trods flere dimittender og udvidelse af bestående seminarier og oprettelse af 3 nye seminarier er forholdet altså alligevel et kolossalt antal ledige stillinger.

I bemærkningerne anføres flere årsager hertil. Jeg ved godt, at en række love har været medvirkende til, at den endelige gennemførelse af 1937-loven blev udsat, og at love om tilskud til skolebyggeri og særlokaler i 1940 og 1946 alligevel ikke har været tilstrækkelige til at få kommunerne, især på landet, til at fremskaffe de lokaliteter, der var en forudsætning for 1937-lovens fulde gennemførelse.

Frygten for overproduktion af lærere må bl. a. ses på baggrund af den langsomme gennemførelse af 1937-loven. Skal det vare lige så længe med gennemførelsen af 1958-loven, er frygten måske ikke helt ubegrundet. I dag behandler vi jo faktisk en udsæt-